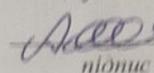

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра садово-паркового та лісового господарства

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

підпис

Андрій МЕЛЬНИК

ПІБ

« 2 » 12 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

на тему: «РОЗРОБКА ПРОЕКТУ БЛАГОУСТРОЮ
ПРИОФІСНОЇ ТЕРИТОРІЇ РОМЕНСЬКОГО ДОЧІРНЬОГО
АГРОЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА
«РОМНСЬКИЙ АГРОЛІСГОСП»

Виконав (-ла):

Людмила СОРОКА

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Група:

ЗСПГ 2401м

Науковий керівник

Олена ОСЬМАЧКО

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Рецензент

Людмила БОНДАРЄВА

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *агротехнологій та природокористування*
Кафедра *садово-паркового та лісового господарства*
Ступень вищої освіти – *магістр*
Спеціальність – *206 «Садово-паркове господарство»*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри садово-паркового та
лісового господарства

Мельник А. В.

«*20*» *02* 2025 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу
СОРОКИ ЛЮДМИЛИ МИКОЛАЇВНИ

1. Тема кваліфікаційної роботи «Розробка проекту благоустрою приофісної території Роменського дочірнього агролісогосподарського підприємства «Роменський агролісгосп»
2. Керівник кваліфікаційної роботи Осьмачко Олена Миколаївна
3. Строк подання здобувачем закінченої роботи 24.11.2025 р.
4. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи:
-Місце проведення досліджень: Роменське дочірнє агролісогосподарське підприємство «Роменський агролісгосп»;
-приофісна територія «Роменського агролісгоспу».
5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які необхідно опрацювати): - проаналізувати наявний стан території ДП «Роменський агролісгосп», визначити ступінь її благоустрою та обґрунтувати необхідність проведення робіт з озеленення; -дослідити особливості об'єкту та адміністративної будівлі для виявлення стильових рішень, а також врахувати специфіку природного оточення та ділянки з метою раціональної розробки проектних пропозицій; -розробити проектні пропозиції з озеленення та благоустрою території; -обґрунтувати та підібрати асортимент декоративних деревно-чагарникових, квіткових та трав'яних рослин у повній відповідності до їх фізіологічних особливостей та природно-кліматичних умов зростання регіону; -скласти кошторисну документацію та визначити загальну вартість робіт з озеленення та благоустрою запропонованої території.
6. Перелік графічного матеріалу : презентаційні матеріали за результатами досліджень

Керівник кваліфікаційної роботи _____

Завдання прийняв до виконання _____

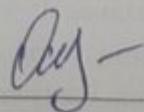
Олена / Олена ОСЬМАЧКО

Людмила / Людмила СОРОКА

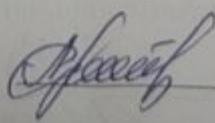
Дата отримання завдання «22» листопада 2024р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назви етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.	Вибір теми і об'єкта досліджень	1-й семестр	виконано
2.	Розробка завдання до кваліфікаційної роботи; складання календарного плану; формування змісту розрахунково-пояснювальної записки (формування переліку питань, які необхідно опрацювати в роботі). Підбір методик для проведення досліджень	1-й семестр	виконано
3.	Виконання кваліфікаційної роботи	1-й – 3й семестр	виконано
3.1.	Підбір та аналіз літературних джерел з теми кваліфікаційної роботи	2-й семестр	виконано
3.2.	Збір вихідних даних (проведення польових досліджень) для написання експериментальної частини кваліфікаційної роботи	2-й семестр	виконано
3.3.	Підготовка загального варіанту кваліфікаційної роботи (розділ 1-3, висновки)	3-й семестр	виконано
3.4.	Апробація результатів дослідження	За 40 днів до дати захисту	виконано
4.	Перевірка роботи науковим керівником і допуск до попереднього захисту	За 35 днів до дати захисту	виконано
5.	Перевірка кваліфікаційної роботи на унікальність	За 30 днів до захисту	виконано
6.	Рецензування	За 15 днів до захисту	виконано
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	За 10 днів до захисту	виконано
8.	Прилюдний захист кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною комісією	Відповідно наказу ректора	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи / Олена ОСЬМАЧКО

Здобувач

 / Людмила СОРОКА

Анотація

Сорока Л.М. «Розробка проекту благоустрою приофісної території Роменського дочірнього агролісогосподарського підприємства «Роменський агролісгосп». Кваліфікаційна робота освітнього рівня – магістр, на правах рукопису. Спеціальність – 206 «Садово-паркове господарство». – Суми, 2025.

У кваліфікаційній роботі розроблено концепцію озеленення та благоустрою прилеглої ділянки ДП «Роменський агролісгосп», з економічним обґрунтуванням його реалізації.

Мета дослідження. Розробити проект озеленення та благоустрою приофісної території Роменського дочірнього агролісогосподарського підприємства «Роменський агролісгосп».

Об'єкт досліджень є процес благоустрою та озеленення приофісної території Роменського дочірнього агролісогосподарського підприємства «Роменський агролісгосп».

Предмет досліджень є проектні рішення, методи та заходи щодо оптимізації функціонально-планувальної структури, ландшафтного дизайну, озеленення та благоустрою приофісної території «Роменського агролісгоспу».

Перший розділ присвячений комплексному теоретичному аналізу ролі та принципів озеленення адміністративних територій, а також впливу зелених насаджень на людину та робоче середовище. У розділі 2 представлено детальну характеристику об'єкта дослідження, включаючи його географічне розташування, природно-кліматичні умови, а також викладено методику проведення досліджень та збору вихідних даних. У Розділі 3 здійснено аналіз поточного стану озеленення та благоустрою об'єкта. Розроблено проектні пропозиції щодо асортименту рослин та елементів благоустрою, а також визначено систему агротехнічного догляду. Також надано кошторис орієнтованих витрат на реалізацію робіт з озеленення.

Ключові слова: благоустрій, озеленення, приофісна територія, асортимент рослин, естетична цінність, кошторис витрат.

ABSTRACT

Soroka L.M. Development of a landscaping and amenity improvement project for the office area of «Romensky Agrolesgosp», a subsidiary agricultural and forestry enterprise in Romny. Master's Thesis, Manuscript. Specialization: 206 «Horticulture» – Sumy, 2025.

The qualification work presents a developed concept for the landscaping and amenity improvement of the adjacent territory of the Romensky Agrolesgosp State Enterprise (SE), including the economic justification for its implementation.

The goal of the research: To develop a landscaping and amenity improvement project for the office area of «Romensky Agrolesgosp», a subsidiary agricultural and forestry enterprise in Romny.

The object of the research is the process of amenity improvement and landscaping of the office area of «Romensky Agrolesgosp», a subsidiary agricultural and forestry enterprise in Romny.

The Subject of the Research is the design solutions, methods, and measures for optimizing the functional and planning structure, landscape design, landscaping, and amenity improvement of the office area of «Romensky Agrolesgosp».

Section 1 is dedicated to a comprehensive theoretical analysis of the role and principles of landscaping administrative territories, as well as the impact of green spaces on people and the work environment.

Section 2 presents a detailed characteristic of the research object, including its geographical location, natural and climatic conditions, and outlines the methodology for conducting research and collecting baseline data.

Section 3 provides an analysis of the current state of landscaping and amenity improvement of the object. Design proposals regarding the assortment of plants and amenity elements were developed, and a system of agrotechnical care was defined. Furthermore, an estimated cost breakdown for the implementation of the landscaping works is provided.

Keywords: amenity improvement, landscaping, office area, plant assortment, aesthetic value. cost estimate.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	11
1.1.Зелені насадження як невід’ємний елемент	11
1.2.Вимоги щодо озеленення	12
1.3.Основи ландшафтного проектування приадміністративних територій	13
1.4. Закордонний успіх озеленення та благоустрою приофісної території	14
1.5.Критерії благоустрою	15
РОЗДІЛ 2.ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ’ЄКТУ ТА ЗОНИ ДОСЛІДЖЕННЯ	20
2.1.Розташування об’єкту досліджень та його характеристика	20
2.2.Характеристика району дослідження	23
2.3. Методика досліджень	28
РОЗДІЛ 3.ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ПРИОФІСНОЇ ТЕРИТОРІЇ	30
3.1.Аналіз стану благоустрою та озеленення досліджуваного об’єкта	30
3.2.Проектні пропозиції щодо застосування асортименту рослин та елементів благоустрою	33
3.3.Агротехнічний догляд за новоствореними зеленими насадженнями	42
3.4.Кошторис орієнтованих витрат на проведення робіт із озеленення	45
ВИСНОВКИ	51
ПРОПОЗИЦІЇ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	53
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогоднішній день важливе значення мають зелені насадження у містобудуванні. Крім рекреаційної, архітектурно-планувальної, санітарно-гігієнічної та інженерно-захисної функцій вони також виконують не менш важливі естетичні функції [16].

Тому розробка проекту благоустрою при офісній території – це комплексний процес, який має на меті створення функціонального, естетичного та комфортного зовнішнього простору. Відповідно розробка проекту благоустрою при офісній території ДП «Роменський агролісгосп» передбачає кілька етапів: аналіз ідеї та можливість її втілення, планування з урахуванням побажань, розробку проекту, креслень та при додатковій потребі документації, підготовку необхідних ресурсів та безпосереднє облаштування [22].

Сприйняття природи допомагає розвинути такі якості, як життєрадісність, емоційність, уважне ставлення до всього живого. Добре спланована, озеленена й упорядкована територія сприяє естетичному сприйнятті і збагаченні атмосфери киснем, асиміляцію вуглекислого газу рослинами, захист від пилу, виділення фітонцидів, озеленення слід розглядати як невід’ємну складову частину в оздоровчому комплексі. Більшу частину року працівники проводять на роботі, тому необхідно приділити особливу увагу їх зовнішньому і внутрішньому озелененню [12].

Аналіз стану наукової розробки проблеми. Проблема розробки проекту благоустрою та озеленення приофісної території є комплексною і вимагає міждисциплінарного підходу. У науковій літературі вона розглядається в контексті декількох ключових напрямків. Цей напрямок є найбільш розробленим і охоплює основи, необхідні для проектування.

Принципи урбоекології та дендрології вивчено у працях вітчизняних науковців, таких як В.І. Білоус, В.П. Кучерявий, О.А. Калініченко, Л.М. Ковальський [1, 2, 9, 11, 16], закладає фундаментальні основи для розуміння ролі зелених насаджень в урбанізованому середовищі. Ці роботи деталізують екологічні функції рослин (очищення повітря, шумозахист) та критерії підбору

асортименту для стійкого озеленення.

Сучасні дослідження підтверджують психологічний та естетичний вплив зелених насаджень (концепція біофільного дизайну). Роботи вітчизняних та закордонних авторів підкреслюють, що озеленення офісних територій підвищує продуктивність праці та корпоративний імідж [21].

Загальні принципи ландшафтного дизайну добре розроблені, їх застосування до приофісних ділянок має свою специфіку. Наукові роботи В.А. Гудака, В.М. Черняка [6, 23] акцентують увагу на необхідності раціонального функціонального зонування таких територій – виділення зон відпочинку, паркувальних зон та парадних вхідних груп.

Питання економічної ефективності та кошторисної вартості ландшафтних робіт висвітлено в літературі з економіки будівництва та благоустрою. Сучасні закордонні дослідження часто аналізують, як інвестиції в якісний благоустрій підвищують капіталізацію об'єкта та його привабливість, але ці аспекти недостатньо деталізовані стосовно українських агролісогосподарських підприємств [25, 29].

Незважаючи на високий рівень розробки окремих компонентів, комплексний характер проблеми залишається актуальним. Розробка конкретного, практично орієнтованого та економічно обґрунтованого проекту для цієї унікальної території вимагає узагальнення, синтезу та прикладного застосування наявних знань.

Мета дослідження. Розробити проект озеленення та благоустрою приофісної території Роменського дочірнього агролісогосподарського підприємства «Роменський агролісгосп».

Об'єкт досліджень є процес благоустрою та озеленення приофісної території Роменського дочірнього агролісогосподарського підприємства «Роменський агролісгосп».

Предмет досліджень є проектні рішення, методи та заходи щодо оптимізації функціонально-планувальної структури, ландшафтного дизайну, озеленення та благоустрою приофісної території «Роменського агролісгоспу» з

метою створення естетично привабливого, екологічно збалансованого та комфортного середовища.

Завдання дослідження.

1. Проаналізувати наявний стан території ДП «Роменський агролісгосп», визначити ступінь її благоустрою та обґрунтувати необхідність проведення робіт з озеленення.

2. Дослідити особливості об'єкту та адміністративної будівлі для виявлення стильових рішень, а також врахувати специфіку природного оточення та ділянки з метою раціональної розробки проектних пропозицій.

3. Розробити проектні пропозиції з озеленення та благоустрою, території.

4. Обґрунтувати та підібрати асортимент декоративних деревно-чагарникових, квіткових та трав'яних рослин у повній відповідності до їх фізіологічних особливостей та природно-кліматичних умов регіону.

Методи дослідження. Для дослідження та розробки проекту благоустрою приофісної території ДП «Роменський агролісгосп» необхідно застосувати комплекс методів, які охоплюють аналітичний, натурний та проектно-конструктивний етапи. Збір та теоретичне осмислення інформації проведено аналітичним та підготовчим методами. Для детального вивчення об'єкта дослідження використовували польові та натурні методи (огляд, інвентаризація насаджень, ландшафтно-планувальний аналіз, фотофіксація та візуалізація, аналіз ґрунтових умов). За допомогою методів функціонального зонування та композиційного моделювання створено схему зонування території і концепції ландшафтних композицій (квітників, груп дерев та чагарників).

Апробація роботи. Отримані результати досліджень були презентовані на всеукраїнській науковій конференції студентів та аспірантів, присвяченій міжнародному дню студента, яка відбулася 17-22 листопада 2025 року.

Публікації. Після проведення досліджень було опубліковано одну тезу: Осьмачко О.М., Сорока Л.М. Аналіз стану насаджень приофісної території Роменського дочірнього Агролісгосподарського підприємства «Роменський агролісгосп». Матеріали всеукраїнської наукової конференції студентів та

аспірантів, присвяченої міжнародному дню студента (17-22 листопада 2025 р.).
Суми: Сумський національний аграрний університет, 2025. с. 90.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота має обсяг 56 друкованих сторінок. Складається зі вступу, трьох розділів, висновку, пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 13 таблиць, 14 рисунків. Під час написання кваліфікаційної роботи було опрацьовано 29 літературних джерел.

РОЗДІЛ 1 ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1. Зелені насадження як невід'ємний елемент

Згідно з пунктом 2.1. Наказу Мінбуду України № 105, класифікація зелених насаджень визначається залежно від правового режиму території, на якій вони розташовані. Виділяють три основні категорії:

Зелені насадження, відповідно до їхнього використання та доступності, поділяються на три основні категорії:

1. Насадження загального доступу (відкриті для громадськості). Це об'єкти, що вільно використовуються широким загалом для відпочинку та рекреації. До них належать: парки різного профілю (міські, районні, спеціалізовані, парки культури та відпочинку, а також природні парки — лісопарки, лугопарки, гідропарки); ботанічні сади та зоологічні парки; сади в межах міста, сади житлових масивів, міжквартальні сади, або ділянки при групі житлових будівель; дрібні рекреаційні форми: сквери, бульвари, зелені смуги на набережних, а також насадження, розташовані на схилах.

2. Насадження обмеженого користування. Ці зелені зони розташовані на територіях, доступ до яких контролюється відповідно до їхнього основного функціонального призначення. Сюди входять: -житлові та громадські об'єкти: прибудинкові ділянки житлових і громадських споруд; території всіх освітніх установ (школи, дитячі садки, професійно-технічні та вищі навчальні заклади); сфери здоров'я та виробництва, заклади охорони здоров'я, санаторії, промислові зони та складські приміщення; -території культурно-освітніх центрів та спортивно-оздоровчих комплексів.

3. Насадження технічного та захисного призначення. Ці насадження виконують інженерно-технічні, захисні або інфраструктурні функції. Вони включають: -транспортні артерії, насадження, що супроводжують вулиці та транспортні магістралі; -захисні бар'єри, санітарно-захисні зони навколо

промислових об'єктів; -ритуальні та виставкові зони, території кладовищ, крематоріїв, виставкових комплексів; інженерні об'єкти: захисні смуги вздовж ліній електропередач; -спеціальні агротехнічні функції, лісомеліоративні, водоохоронні, протиерозійні, вітрозахисні насадження, а також розсадники, квітникарські господарства та зелені смуги вздовж доріг у межах населених пунктів [18].

Об'єктом озеленення вважається земельна ділянка, де природні елементи ландшафту (рельєф, водойми, рослини) поєднані з архітектурними спорудами і призначені для відпочинку на свіжому повітрі [20].

Хоча рослинність на певній ділянці може використовуватися для різних цілей одночасно, завжди існує основне цільове призначення, а решта є додатковими. Наприклад, головна мета може бути створення місця для відпочинку, а додаткова — покращення архітектурного вигляду території.

Зелені насадження мають велике естетичне та емоційне значення, оскільки вони урізноманітнюють міський простір, дозволяючи чергувати враження та інтегруючи природні елементи в урбанізоване середовище [5].

1.2. Вимоги щодо озеленення

У сучасному урбанізованому середовищі значення зелених насаджень є надзвичайно важливим. Їхні основні функції охоплюють: екологічні переваги очищення повітря та зниження рівня шуму; соціальні переваги: рекреаційна (місце для відпочинку) та естетична роль (покращення вигляду) [17].

Питаннями озеленення територій, розробкою методів вирощування та догляду за рослинами, а також вибором видів для використання активно займається низка вітчизняних та радянських науковців. Серед них варто відзначити роботи В.І. Білоуса, В.П. Кучерявого, О.А. Калініченка, Л.М. Ковальського, В.А. Гудака, В.М., Черняка та Л.І. [1, 2, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 23]

При проектуванні або реконструкції земельних ділянок для озеленення/благоустрою необхідно дотримуватися технічних вимог. Потрібно

передбачати під'їзди для пожежних машин до нерухомих об'єктів. Має бути забезпечена можливість об'їзду для спеціалізованого транспорту [7, 19],

Територія ДП «Роменський агролісгосп» має спеціально облаштовану зону відпочинку, яка включає майданчики як для активного, так і для тихого дозвілля. Озеленення цієї ділянки є різноманітним та естетично привабливим, створюючи сприятливе візуальне середовище.

Для підвищення естетичної цінності території було вирішено створити квітучий сад. Квіткове оформлення має бути сконцентроване в ключових зонах: біля входу на ділянку, перед фасадом будівлі, у місцях очікування.

Для зручності догляду та поливу, квітники з однорічних рослин розміщені вздовж доріжок. Багаторічні рослини згруповані у вільні біогрупи та розташовані далі від доріжок на газонах. Загальна площа квітників становить до 2% всієї ділянки.

Таким чином, озеленення та благоустрій території підприємства забезпечує гармонійне поєднання краси та користі, втілюючи органічну цілісність ландшафтного дизайну.

1.3. Основи ландшафтного проектування приадміністративних територій

Розробка проекту благоустрою є комплексним багатоетапним процесом . Успішне проектування приадміністративної території (як об'єкта обмеженого користування) вимагає дотримання чіткої послідовності дій:

1. Передпроектний аналіз Включає інвентаризацію існуючої рослинності та елементів благоустрою, аналіз ґрунтово-кліматичних умов, інженерних мереж, а також оцінку архітектурного стилю адміністративних споруд (Специфіка: врахування існуючих стильових характеристик).

1. Функціональне зонування та планування: Визначення та просторове розмежування зон відповідно до їхнього призначення (вхідна/представницька зона, зона відпочинку для співробітників, господарська зона, паркінг).

2. Розробка концепції та ескізного проекту (Проектні рішення): Вибір композиційних прийомів, стилістики, обґрунтування використання певних видів насаджень та малих архітектурних форм.

3. Технічне та робоче проектування (Креслення та документація): Створення детальних креслень (дендроплан, розбивочне креслення), підготовка специфікацій, кошторисів та робочої документації.

Особлива увага при проектуванні приадміністративних територій приділяється функціональній ефективності та представницькій ролі [15].

Благоустрій приофісної території «Роменський агролісгосп» має особливості, зумовлені її подвійним характером. Обов'язкове дотримання вимог ДБН Б.2.2-12:2019 щодо забезпечення під'їздів для пожежних машин та об'їзду спеціалізованого транспорту. Необхідно враховувати радіуси розвороту та мінімальну ширину проїздів [7].

Максимальне використання фітонцидних, тонізуючих та повітроочисних властивостей рослин, що є особливо важливим для підвищення комфорту робочого середовища (зменшення запиленості та покращення мікроклімату) [19].

1.4. Закордонний успіх озеленення та благоустрою приофісної території

За кордоном практика благоустрою приофісних та корпоративних територій вийшла далеко за межі звичайного озеленення. Сучасні міжнародні проекти демонструють інтеграцію ландшафтного дизайну з корпоративною філософією, екологічною стійкістю та концепцією здоров'я співробітників [3, 8, 27].

Такий комплексний підхід приносить значні вигоди, які можна розділити на три ключові сфери: екологічна ефективність, соціальний вплив та економічна вигода [10, 14].

Успішні закордонні проекти часто керуються принципами сталого розвитку та біофілії (взаємозв'язку людини з природою). Міські природні рішення замість традиційних систем водовідведення та кондиціонування повітря використовуються зелені технології. Наприклад, зелені дахи та вертикальне озеленення знижують ефект «теплого острова», зменшують навантаження на міську каналізацію та очищують повітря. Впровадження системи дощових садів та біодренажних каналів дозволяє природним чином фільтрувати дощову воду, запобігаючи паводкам та поповнюючи ґрунтові води. Відмова від екзотичних рослин на користь місцевої флори знижує потребу в інтенсивному поливі та пестицидах, а також підтримує місцеве біорізноманіття [4, 21, 26].

Головна мета озеленення сучасного офісного кампусу – підвищення продуктивності, креативності та лояльності співробітників. Створюються спеціально облаштовані зони для релаксації, медитації та спілкування. Дослідження доводять, що доступ до якісного природного середовища знижує рівень стресу та покращує когнітивні функції. Територія розбивається на зони, що підтримують різні види активності: амфітеатри для неформальних зустрічей, пішохідні доріжки для «прогулянок на роздумів» та тихі куточки для індивідуальної роботи. Якісний благоустрій є потужним інструментом брендингу та залучення висококваліфікованих кадрів. Це свідчить про цінності компанії, орієнтовані на екологію та добробут працівників [25, 28, 29].

1.5.Критерії благоустрою

Створення зелених насаджень на приофісних територіях є довготривалим проектом, що вимагає ґрунтового підходу. При плануванні благоустрою враховуються у сфері зеленої архітектури, фітодизайну та декоративного садівництва [26].

Ключові чинники успіху ландшафтного оформлення території: якісна підготовка земельної ділянки. Професійне планування розміщення рослинних

композицій. Систематичний догляд за насадженнями. Ефективний захист рослин від шкідників, хвороб та механічних пошкоджень [22].

Дотримання вимог агротехніки та знання біологічних особливостей декоративних культур є обов'язковою умовою для забезпечення привабливого вигляду садиби. З огляду на це, всі роботи з озеленення мають проводитися відповідно до заздалегідь розробленого проекту та фахових рекомендацій [20].

До розробки проекту озеленення прилеглої офісної території було залучено міжфункціональну робочу групу, до якої увійшли директор підприємства, головні спеціалісти та керівник студентської практики. Таке колективне обговорення дозволило інтегрувати різноманітні ідеї та бачення майбутнього ландшафту.

При виборі асортименту дерев та кущів робоча група ретельно проаналізувала їхні біологічні характеристики та зробила акцент на використанні місцевої флори.

Для вертикального озеленення офісної будівлі та альтанки в зоні відпочинку були обрані виткі рослини, що мають високі декоративні якості (красиве листя та квіти), зокрема: декоративні види винограду, хміль, лобелія.

Керівництво ДП «Роменський агролісгосп» виділило окрему ділянку для облаштування газону, підкреслюючи його провідну роль у ландшафтному оформленні.

Газони виконують важливі санітарно-гігієнічні функції. Зелений колір сприяє заспокоєнню нервової системи, знижує втому та підвищує працездатність. Газон знижує пилоутворення, а фітонцидні властивості трав'янистих рослин очищають ґрунт і повітря від шкідливих мікроорганізмів [11].

Трав'яний покрив активно випаровує вологу (близько 200 г води з 1 м² за годину), що підвищує вологість приґрунтового шару повітря та знижує температуру в літній період на 3-4 °С [23].

Крім того, газони мають високе естетичне значення, слугуючи ідеальною нейтральною основою (фоном) для формування композицій із квітів, дерев,

кущів та декоративних елементів (наприклад, топіаріїв – фігур, виготовлених на металевому каркасі зі штучним покриттям) [13].

Рис.1.1.Фото каркасу виробу та його розташування на офісній території компанії

Для формування газону використовується суміш багаторічних трав, зокрема: мітлиця лучна, костриця червона, костриця лучна та мітлиця біла. Насіння висівають навесні, коли ґрунт має оптимальний рівень вологи. Встановлена автоматична система посекційного поливу, що спрацьовує щоденно о 19:30. Система оснащена функцією автоматичного визначення вологості ґрунту для оптимізації водопостачання. Щойно ґрунт підсихає, газон очищається від бруду за допомогою наявного ручного інструменту. Протягом літа траву регулярно скошують і вносять добрива. Восени траву залишають нескошеною для зміцнення кореневої системи перед зимовим періодом. На території газону присутні декоративні поодинокі екземпляри верб, що виконують роль візуальних акцентів. Вербка Матсуді (*Salix matsudana*) вирізняється ефектним, звивистим гіллям. Вербка Хакуро Нішікі (*Salix integra Nakuro Nishiki*): Приваблює плакучою формою та унікальною зміною кольору листя протягом сезону – від білого та рожево-білого навесні до зеленого влітку.

Влаштуванню квітників відведена значна частина в загальному благоустрої. Їхнє розташування було ретельно сплановане та погоджено у

ключових зонах: перед фасадом будівлі, вздовж доріжок та в зоні відпочинку. Для створення квіткових композицій використовується різноманітний асортимент рослин, підібраний за художніми та біологічними якостями (висота, форма кущів, колір і форма квіток):

- Однорічні, дворічні та багаторічні рослини.
- Цибулинні культури.
- Троянди та виткі рослини.

Процес створення квітника складається з наступних етапів:

1. Складання детального плану (схеми) квітника.
2. Розробка та розмітка квітника на місцевості.
3. Підготовка ґрунту.
4. Вирощування розсади та посадкового матеріалу.
5. Висаджування рослин та забезпечення подальшого догляду.

Клумби є поширеним типом квітників, що мають правильну геометричну форму (коло, овал, квадрат, трикутник) і площу від 4 до 30 м².

Клумби можуть розміщуватися безпосередньо на газоні або на вимощених (наприклад, заасфальтованих) ділянках поблизу будівель. Вони бувають плоскими або рельєфними (з невеликим підвищенням у центрі).

Рис.1.2. Фото ділянок, відведених під клумби

Великі клумби засаджують малюнком, використовуючи гарноквітучі або килимові рослини. Маленькі клумби зазвичай оформлюють простими композиціями з 1-3 видів квітів.

Для благоустрою було визначено дві ділянки з наступними розмірами:

- Ділянка I: 275 м x 260 м
- Ділянка II: 815 м x 320 м

Ділянка I буде оформлена у вигляді партеру – складної архітектурно-ландшафтної композиції. Партер поєднує різні елементи квіткового оформлення та декору:

- Клумби та рабатки (довгі квіткові грядки).
- Малі архітектурні форми (МАФ): скульптури, декоративні вази.
- Садові форми: дерева та кущі.

У нашому випадку, довжина партеру відповідає довжині ділянки. Загальноприйняті норми ландшафтного дизайну часто передбачають, що довжина партеру відповідає довжині фасаду будівлі, а його ширина становить приблизно одну чверть (1/4) довжини.

За складністю планування тут реалізовано простий партер, який включає:

- Квітучу рабатку.
- Скульптурні елементи.
- Вази з квітучими рослинами, розташовані по периметру.

Ділянка II за своїм функціональним облаштуванням відноситься до типу клумби.

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ТА ЗОНИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Розташування об'єкту досліджень та його характеристика

Роменське дочірнє агролісогосподарське підприємство «Роменський агролісгосп», засновано 27 липня 2000 року, зареєстровано: 42087, Сумська область, Роменський район, село Андріяшівка, вулиця Шкільна, буд.29, а фактичне місце знаходження адміністративної будівлі: 42000, Сумська область, місто Ромни, вулиця Вахрамеева, буд.2.

Рис.2.1. Карта розташування об'єкту досліджень

Роменський район (адміністративний центр – м. Ромни) утворений із територій восьми затверджених Кабінетом Міністрів України територіальних громад: Андріяшівської, Вільшанської, Коровинської, Синівської, Хмелівської; Липоводолинської, Недригайлівської та Роменської.

Сумська область має значні лісові ресурси, посідаючи дев'яте місце в Україні за площею лісового фонду і належить до лісоресурсних областей.

Завдяки сприятливим умовам, флора лісового фонду налічує понад 120 видів деревних та чагарникових порід.

Домінуючі породи за площею:

- **Сосна:** 39,5 % (103,8 тис. га)
- **Дуб:** 38,4 % (100,9 тис. га)
- **Береза:** 5,5 % (14,4 тис. га)
- **Ясен:** 5,1 % (13,4 тис. га)
- **Вільха:** 4,4 % (11,6 тис. га)
- **Осика:** 2,0\% (5,2 тис. га)
- **Липа:** 1,6\% (4,2 тис. га)

Загальна площа земель лісового фонду ДП «Роменський агролісгосп» складає 13686,5 га, які розподілені між його філіями: Андріяшівська (3758,0 га), Хмелівська (2056,6 га) та Роменська (7871,7 га).

Додатково зазначаються прилеглі території, які мають природоохоронне та господарське значення (ділянки по долині р. Сула між Біловодом і Бобриком, а також землі ДП «Роменське лісове господарство» в районі Андріяшівської та Глинської сільських рад).

Об'єктом дослідження є приофісна територія Роменського дочірнього агролісгосподарського підприємства «Роменський агролісгосп».

Детальний аналіз ділянки та офісної будівлі дозволив визначити стильові особливості та врахувати специфіку природного оточення для подальшого благоустрою.

Основні характеристики:

- Будівля: одноповерхова споруда з підвалом.
- Рік будівництва: 1978.
- Загальна площа приміщення: 115 м².
- Стан ділянки: Земельна ділянка спланована, огорожена та включає організовану зону відпочинку. Влаштовані пішохідні та під'їзні доріжки з

твердим покриттям. Збережені існуючі зелені насадження, газони та квітники (Сучасний стан представлено на рис. 2.2).

Рис. 2.2 Сучасний стан будівлі адмінприміщення підприємства

Територія підприємства займає площу близько 0,2033 га і є рівнинною ділянкою прямокутної форми.

На ділянці розташовані такі об'єкти:

- Основна споруда (офіс).
- Господарський корпус, сарай та гараж.
- Ділянка для декоративних рослин і квітів.
- Господарський двір.

Територія подвір'я та периметр навколо основної будівлі облаштовані асфальтованими доріжками. Хоча загальний стан доріжок є задовільним, спостерігаються локальні пошкодження: відкол шарів асфальту та утворення вибоїн. Ці дефекти потребують ремонту та господарського втручання для відновлення цілісності покриття.

2.2. Характеристика району дослідження

Роменський район розташований у центральній частині Сумської області. Район охоплює територію площею 3882 км². Його адміністративним центром є місто Ромни. До складу Роменського району входять 8 територіальних громад, яким підпорядковано 128 населених пунктів.

Географічне положення району характеризується високою транспортною зручністю (див. рисунок 2.3).

Ключові показники розташування: відстань до обласного центру, міста Суми, становить 105 кілометрів, район розташований всього за 7 км від залізничного вузла Ромни.

Рис. 2.3. Адміністративна карта Роменського району

Роменщина – це самобутній край, розташований у лісостеповій смузі Лівобережної частини України, на південно-західній ділянці Сумської області. З територією близько 1,9 тис. км², вона є одним із найбільших районів регіону.

Цей район має спільні кордони з Лохвицьким районом Полтавської області (з півдня), Срібнянським та Талалаївським районами Чернігівської області (із заходу), а також із Конотопським, Буринським, Недригайлівським та

Липоводолинським районами Сумщини (зі сходу).

Роменщина адміністративно об'єднує 128 населених пунктів, які підпорядковані 29 сільським радам. Загальна чисельність населення регіону становить приблизно 36,6 тисячі осіб. Транспортне сполучення є добре розвиненим, завдяки проходженню залізничної гілки Південної залізниці та перетину території важливими автомобільними трасами, що з'єднують великі міста, такі як Київ, Полтава, Суми та Курськ. Крім того, через район проходять магістральні трубопроводи для транспортування нафти та потужні лінії електропередач.

Головним адміністративним центром є місто Ромни, історія заснування якого налічує близько одинадцяти століть. Місто розташоване за 100 км від Сум та за 272 км від Києва. Рельєф місцевості переважно рівнинний, оскільки є частиною Придніпровської низовини. Ключовими річками є Сула та Великий Ромен. Район також перетинають десятки менших водотоків завдовжки понад 10 км (серед них Локня, Хмелівка, Олава, Бобрик, Лозова та інші).

На Роменщині переважають чорноземи з низьким і середнім вмістом гумусу, які вважаються одними з найродючіших у Європі. Сприятливі кліматичні умови ідеально підходять для продуктивного ведення землеробства та тваринництва. В регіоні також активно розвивається ставкове рибництво, а значні території використовуються для мисливських угідь.

Надра регіону є багатим джерелом різноманітних ресурсів, включаючи: нафту, природний газ, конденсат, торф, кам'яну та калійну сіль, гіпс, діабаз, мергель, вохру, кам'яне та буре вугілля, а також цінні сорти глини та будівельні піски.

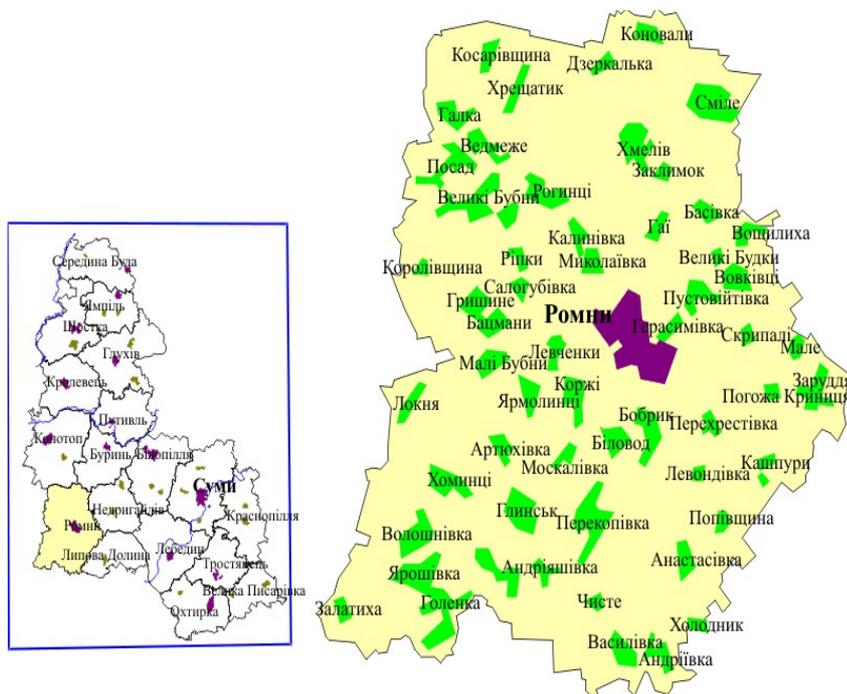
Лісові масиви охоплюють площу 21,6 тисячі гектарів. Це здебільшого широколистяні діброви та соснові бори. Найбільші скупчення дубово-кленових лісів розташовані поблизу Дубини, Рогинців, Великих Бубнів та інших сіл. Суцільні соснові бори простягаються вздовж русла річки Сула, від Біловода до Перекопівки.

Флора регіону налічує понад тисячу видів рослин, з яких близько 60 видів

– дерева, 40 видів – кущі, а 200 видів – лікарські трави (зокрема, звіробій, лепеха, валеріана, шипшина, глід). Фауна представлена 240 видами птахів (включно з рідкісними: дрофа, степовий орел, білі лебеді) та 55 видами ссавців (лосі, дикі кабани, косулі, лисиці, борсуки, ондатри).

Роменщина пишається понад 30 заповідними територіями загальною площею 3,6 тис. га. Найбільші заповідні болотисті ділянки знаходяться у заплавах Сули та Великого Ромна. Це гідрологічні заказники («Андріяшівсько-Гудимівський», «Біловодський», «Миколаївський»), які охороняють низинні болота, стабілізують клімат та водний режим річок, а також є оселищем для цінних видів флори і фауни. Більшість із 30 видів риби (окуні, лящі, щуки, лини) мешкають саме у водних просторах цих заказників.

Додатково існують заказники («Борозенківський» та «Хмелівський»), створені для збереження та відновлення рідкісних і зникаючих видів рослин, зокрема цінних дикорослих лікарських трав, частина з яких занесена до Червоної Книги України.

Рис.2.4. Карта територіально-адміністративного устрою Роменщини

Під охороною держави перебувають реліктові дуби-велетні: два півтисячолітні дуби в селі Кропивинці (висота 30 м, діаметр 140 см); наймогутніший дуб Сумщини (вік понад 600 років) поблизу села Рогинці (діаметр 170 см); чотирьохсотлітній дуб у селі Гаї, що має меморіальне значення, пов'язане з народним месником Семеном Гаркушею. Унікальною геолого-тектонічною пам'яткою є Гора Золотуха біля Ромен.

Її дослідження у 1937 році призвело до першого в тодішній Радянській Україні відкриття значних запасів нафти, хоча ще у XVIII столітті тут добували алебастр, а пізніше було виявлено поклади солі, діабазу та вугілля.

Оцінка клімату регіону ґрунтується на узагальнених багаторічних метеорологічних відомостях, які були зібрані та зафіксовані метеостанцією Ромен. Загальні кліматичні показники наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Кліматичні показники території Роменського району

Найменування показників	Один. вимірювання	Значення
Середньорічна температура повітря	° С	+6,6
Середньорічна температура повітря найхолоднішого місяця січень	° С	-5,5 до -7,5
Середньорічна температура повітря найтеплішого місяця липень	° С	+19,5 до 21,5
Абсолютна максимальна температура	градус	+37,0
Абсолютна мінімальна	градус	-35,0
Середньорічна кількість опадів на рік	мм	650-550
Тривалість вегетаційного періоду	днів	164
Тривалість безморозного періоду	днів	150-170
Сніговий покрив (середня висота)	см	15-25
Панівний напрямок вітру	-	Західний, північнозахідний

Кліматичні умови Роменщини сприяють успішному культивуванню важливих видів дерев. Зокрема, регіон підходить для вирощування хвойних порід (таких як сосна звичайна та ялина європейська), а також листяних, до

яких належать дуб звичайний, липа дрібнолиста, береза, вільха чорна та інші.

Рельєф району здебільшого представлений піднесеною хвилястою рівниною, середня абсолютна висота якої становить приблизно 200 метрів. Місцевість переважно належить до рівнинного або рівнинно-хвилястого типу. Характерною ознакою ландшафту є значна поширеність ерозійних форм – таких як яри та балки. У прирічкових долинах домінує заплавний (пойменний) тип місцевості.

Ґрунтовий покрив сформований переважно світло-сірими та сірими опідзоленими лісовими ґрунтами. Ці ґрунти розвинулися на лесах та лесоподібних суглинках важкосуглинного механічного складу.

Природний дренаж території річковою мережею є достатньо ефективним. Рівень залягання ґрунтових вод у заплавах частинах річкових долин переважно знаходиться в діапазоні 2-5 метрів. Однак, на піднесених ділянках цей показник може значно знижуватися, досягаючи 35 метрів. Важливо підкреслити, що в межах району не існує гідромеліоративної інфраструктури, і відповідні роботи ніколи не проводилися.

Кліматичні умови регіону є ідеальними для успішного розвитку як лісового, так і садово-паркового господарства. Це створює сприятливі можливості для культивування високопродуктивних та цінних деревних порід, зокрема – листяні: дуб звичайний, ясен звичайний, липа дрібнолиста; хвойні – ялина європейська, сосна звичайна.

Виробнича структура району має чітко виражений аграрно-промисловий профіль. Середній бал родючості ґрунтів (за вмістом гумусу) становить 56 балів.

Основна спеціалізація сільськогосподарських підприємств включає – зернові культури: вирощування озимої та ярої пшениці, ярого ячменю, кукурудзи, гороху, гречки; технічні культури – виробництво цукрових буряків, сої, соняшнику, озимого ріпаку; тваринництво – орієнтація на виробництво м'ясної, молочної продукції та яєць.

2.3. Методика досліджень

У роботі використовувалися загальновизнані дослідницькі підходи із суміжних галузей, включаючи: рослинництво, ландшафтний дизайн (озеленення), квітникарство, садівництво, лісівництво, лісознавство та ґрунтознавство. Методика була послідовно розроблена для реалізації кожного етапу поставлених завдань, базуючись на аналізі існуючої практики та рекомендаціях фахівців.

Етап 1: Дослідження природних умов. Аналіз природного оточення об'єкта є необхідним для – виокремлення екологічних факторів, які безпосередньо впливають на життєздатність насаджень; встановлення ступеня впливу діяльності людини (антропогенного навантаження); обґрунтованого підбору асортименту рослин, що адаптований до місцевих природно-кліматичних умов.

Етап 2: Аналіз існуючого рослинного покриву. Оцінка поточного стану зелених насаджень включає їхню інвентаризацію (повний облік) та визначення їхньої естетичної, декоративної та санітарно-гігієнічної цінності.

Етап 3: Збір даних про ділянку та проектування. Перед початком робіт з озеленення потрібно зібрати вичерпну інформацію про територію, щоб створити ландшафт, який є максимально наближеним до природного середовища: вивчення планувальних та фізичних особливостей ділянки, проведення аналізу ґрунту, оцінка рослин, які вже успішно ростуть, та визначення потреб у ґрунті для запланованих видів, врахування потреб рослин у освітленні та необхідної температурної амплітуди для їхнього оптимального росту. Волога має критичне значення для фотосинтезу, розчинення мінералів та запобігання перегріву рослин. Тому при проектуванні обов'язково враховується річна норма атмосферних опадів.

Проект озеленення та благоустрою включає розробку таких ключових ландшафтних елементів, як:

- Алейні насадження, живі огорожі (живоплоти).

- Квітники
- Об'ємно-просторові композиції
- Облаштування спеціалізованих зон для відпочинку.

Етап 4: Агротехнічне забезпечення. Агротехнічні вимоги до створення та подальшого догляду за насадженнями проектуються у суворій відповідності до чинних галузевих стандартів та нормативів.

РОЗДІЛ 3

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ПРИОФІСНОЇ ТЕРИТОРІЇ

3.1. Аналіз стану благоустрою та озеленення досліджуваного об'єкта

Озеленення території є фундаментальною основою для створення оптимальних умов праці та благоустрою.

У межах населеного пункту зелені насадження виконують критично важливі функції, що впливають на якість навколишнього середовища: Створення мікроклімату: Вони безпосередньо регулюють температуру та вологість повітря, а також рівень сонячної радіації. Захист від шкідливих факторів: Зелені зони послаблюють вплив негативних чинників (наприклад, шуму та забруднення) на здоров'я працівників.

Якісне озеленення та благоустрій прилеглої до офісу території є необхідною умовою для формування здорового, привабливого та комфортного робочого простору. Це має прямий позитивний вплив на:

- Психологічний стан та емоційне благополуччя працівників.
- Продуктивність праці персоналу.

Таким чином, облаштування території стає пріоритетом для керівництва, яке піклується як про зовнішній вигляд, так і про імідж компанії.

На малюнку 3.1. зображено початковий стан озеленення та благоустрою приофісної території ДП «Роменський агролісгосп».

Специфіка лісгосподарської діяльності Роменського дочірнього агролісгосподарського підприємства («Роменський агролісгосп») передбачає підвищену відповідальність за збереження та якість усіх зелених насаджень, включно з прилеглою до офісу територією.

Рис. 3.1. Початковий стан озеленення ДП «Роменський агролісгосп»

З метою ефективного обліку та контролю стану ландшафту, було проведено інвентаризацію квітково-декоративних рослин, які зростають біля офісної будівлі. Отримані результати інвентаризації представлені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Результати інвентаризації квітково-декоративних рослин на території «Роменського агролісгоспу», 2024 р.

№ п/п	Назва українська	Латинська назва	Кількість рослин на клумбі, шт	Стан рослин на момент інвентаризації
1	2	3	4	5
Однорічні квіткові рослини				
1	Чорнобривці прямостоячі	Tagetes erecta	50	гарний
2	Сальвія блискуча	Salvia splendens	50	гарний
3	Петунія гібридна	Petunia hybrida	50	гарний

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5
4	Рудбекія шорстка	Rudbeckia hirta	50	гарний
Багаторічні квіткові та декоративно-листяні рослини				
5	Чайно-гібридна троянда	Rosa x hybrida	6	гарний
6	Ірис бородатий	Iris germanica	6	задовільний
7	Трав'яниста півонія	Paeonia lactiflora	4	добрий
8	Флокс волотистий	Phlox paniculata	10	задовільний
9	Хоста гібридна	Hosta hybrida	10	задовільний
10	Ромашка садова	Leucanthemum maximum	20	добрий
Чагарники				
11	Форзиція проміжна	Forsythia x intermedia	2	гарний
12	Самшит вічнозелений	Buxus sempervirens	30	гарний
Дерева				
13	Туя західна «Смарагд»	Thuja occidentalis «Smaragd»	7	добрий

За результатами аналізу поточного стану озеленення прилеглої території ДП «Роменський агролісгосп» були розроблені рекомендації, спрямовані на усунення виявлених недоліків.

Головна мета цих заходів – підвищення декоративної цінності ландшафту та забезпечення оптимального здоров'я рослин.

Для досягнення цієї мети передбачаються наступні кроки:

1. Оптимізація квіткових композицій. Створення багатоярусних квітників з підбором рослин, що забезпечують безперервне цвітіння протягом сезону. Збільшення асортименту однорічних рослин для надання композиціям яскравості та динамічності.

2. Покращення догляду за рослинами та ґрунтом. Ділення та пересадка загущених кущів (зокрема, флоксів, ірисів та хост) для їхнього омолодження, стимулювання рясного цвітіння та запобігання поширенню хвороб. Збагачення ґрунту на клумбах органічними добривами та піском для оптимізації дренажу та покращення структури ґрунту.

3. Вдосконалення Ландшафтних Елементів. Чітке оформлення меж клумб для надання композиціям завершеного та охайного вигляду. Влаштування якісного трав'яного газону. Доповнення живоплотів з самшиту вічнозеленого для підвищення їхньої щільності та декоративності.

3.2. Проектні пропозиції щодо застосування асортименту рослин та елементів благоустрою

Цільове призначення зелених насаджень визначається функціями ділянок та споруд на території підприємства. Основне завдання — створити максимально сприятливі мікрокліматичні та санітарно-гігієнічні умови, які забезпечать комфорт працівників.

При формуванні зелених насаджень на території двору підприємства були враховані наступні ключові особливості. Використання дерев другої та третьої величини для забезпечення пропорційності ландшафту. Підбір рослин за їх естетичними якостями. Врахування санітарно-гігієнічних та захисних функцій рослин. Розміщення дерев та чагарників передбачено на газонах та у місцях перетину доріжок для створення візуальних акцентів.

Таблиця 3.2.

Асортимент деревно-чагарникових порід

№ п/п	Найменування порід		Потреба в матеріалі, шт.
	українська назва	латинська назва	
1	2	3	4
Дерева			
1	Туя західна	<i>Thuja occidentalis</i> L.	15
2	Ялина колюча	<i>Picea pungens</i> L.	10
Чагарники			
3	Самшит вічнозелений	<i>Buxus sempervirens</i> L.	500
4	Бузок звичайний	<i>Syringa vulgaris</i> L.	15
5	Рододендрон понтійський	<i>Rhododendron ponticum</i> L.	8
6	Магнолія великолиста	<i>Magnolia macrophylla</i> M.	6

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4
Квіти			
7	Гортензія деревовидна	<i>Hydrangea arborescens</i> L.	15
8	Троянда рожева	<i>Rosa rosea</i> L.	8
9.	Хризантема гібридна	<i>Chrysanthemum x morifolium</i> R.	19
10	Ірис злаколистий	<i>Iris graminea</i> L.	34
	Разом:		630

Для реалізації проекту озеленення потрібно 630 одиниць деревно-чагарникових порід. Захисне озеленення сфокусоване на ізоляції офісної будівлі від головної дороги зі жвавим автомобільним рухом. Фронтальна частина (біля головного входу): Буде відсаджена захисною смугою з туї західної (*Thuja occidentalis* L.). Захист забезпечить виразна блакитна композиція з ялини колючої (*Picea pungens* L.), висаджена рядами. Урочистість та індивідуальність фасаду підкреслять розриви в посадках туї, які створять парадні входи на територію. Асортимент рослин підбирався відповідно до ґрунтово-кліматичних умов району; специфіки ділянки (функціональність та захист). Кольорова гама насаджень буде збагачена шляхом введення декоративно-квітучих чагарників та декоративних сортів деревних рослин.

На вільних від насаджень ділянках планується покращити газонне покриття. Будуть обрані газонні трави, стійкі до витоптування, щоб створити для працівників додаткову, комфортну зону відпочинку. Газон біля входу на територію підприємства займатиме площу 0,003 га. Розрахунок потреби в насінні для влаштування газону наведено в Таблиці 3.3. Ефективний догляд за газоном включає: регулярне та часте підстригання (що впливає на щільність та швидкість задерніння), полив, прополювання від бур'янів на початковому етапі росту.

Потреба в насінні для влаштування газону

Тип газону	Склад травосуміші	Норма висіву, кг/га	Площа газону, м ²	Потреба в насінні, кг
Партерний	Газонна травосуміш «Агролюкс» (<i>Poa pratensis</i>)	120	0,003	3,6

Для забезпечення постійного оновлення квітів на клумбах та можливості ротації асортименту, необхідно створити колекційну ділянку, наповнену різними видами та формами квіткових рослин.

На рисунку 3.2. зображено ділянку на якій заплановано оновлення газону.

Рис.3.2. Проект елемента газону

Квітники є ключовим елементом декоративного оформлення території, додаючи об'єкту особливої привабливості. Необхідно створити квіткові композиції між центральними входами та фасадом будівлі. Для оформлення основного простору об'єкта обрано клумбу як головний елемент квіткового дизайну. Критично важливо, щоб ця клумба гармонійно поєднувалася із загальною стилістикою ландшафтної ділянки та архітектурним оточенням.

Для підвищення виразності клумбу пропонується доповнити топіаріями (декоративними фігурами). Таке розташування дозволить оглядати композицію з різних ракурсів: з боку центрального входу та з зони відпочинку працівників.

Вибір асортименту рослин для оформлення клумби є вирішальним чинником і повинен гарантувати безперервну декоративність протягом усього сезону. Це досягається завдяки ретельному узгодженню термінів цвітіння: завершення періоду цвітіння однієї культури, або сорту має безпосередньо передувати або збігатися з початком цвітіння наступної.

Оптимізація догляду. Слід уникати рослин, які потребують. Постійного, інтенсивного догляду (систематичних підживлень, поливів, прополювань). Обов'язкового викопування та зберігання взимку (що значно ускладнює експлуатацію).

Для квіткового оформлення рекомендовано використовувати такі види (див. табл. 3.4): цибулинні (весняні): тюльпани, нарциси, гіацинти; декоративні: гортензія штамбова, плющ, кали; однорічні/ампельні: лобелія ампельна, сульфінія, петунія; осінні: хризантеми.

Ці рослини забезпечать різноманітні, яскраві та естетично привабливі композиції, які покращать настрій як працівникам підприємства, так і його відвідувачам.

Таблиця 3.4

Асортимент квіткових рослин для влаштування квітників

Назва виду	Строки цвітіння	Схема садіння, м	% площі квітника	Загальна отреба, шт.
1	2	3	4	5
Кала	УІ-Х	0,5 x0,5	одиначно	2
Троянда	У-ХІ	0,4x0,4	20	62
Тюльпан	УІ-У	0,2x0,2	10	125
Нарцис	ІУ-У	0,2x0,2	10	125
Петунія	ІУ-У	0,2x0,3	10	83

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4	5
Чорнобривці	УІІ-Х	0,3x0,2	10	83
Сурфінія	УІІ-ХІ	0,2x0,2	10	125
Хризантема	У-Х	0,3x0,3	10	55
Лобелія ампельна	УІІІ-Х	0,2x0,2	10	125
Гортензія штамбова	УІІІ-Х	0,2x0,2	10	125
Лілія	УІ-УІІІ	0,5x0,5	одиначно	10
Всього	-	-	-	920

При створенні будь-якого квітника необхідно заздалегідь враховувати розростання рослин. На початковому етапі закладання можуть виникати вільні місця, які ефективно заповнюються широким асортиментом однорічних квітів. Загальна площа квітників становить 4,55 м². Форма та розташування: Квітники мають видовжену трапецієподібну форму і розташовуються паралельно центральному входу в адміністративне приміщення (починаючи від центральних входів).

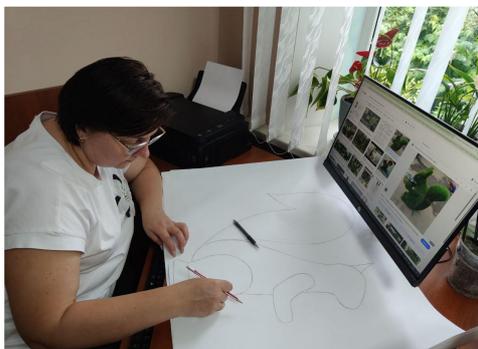
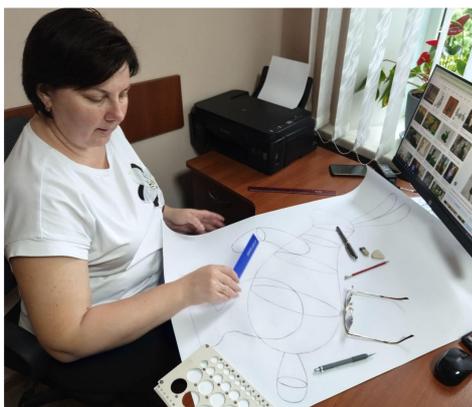
У програмі для створення малюнків, скетчів та ілюстрацій Procreate 5.3 було створено акварельний ескіз ландшафтної композиції (рис.3.3). На даному ескізі поєднано ампельну лобелію та кали, що створило гармонійну та мальовничу композицію завдяки контрасту форм і розмірів: кали мають великі, виразні квіти та надають композиції вертикальний акцент. Лобелія з дрібними, численними квітами та звисаючими пагонами чудово доповнює кали, створюючи багат шаровий візуальний ефект. Обидва види мають тривалий період цвітіння, що дозволяє насолоджуватися їхньою красою протягом усього сезону.

Обидві рослини віддають перевагу сонячним або злегка затіненим місцям та родючому, пухкому ґрунту. Критично важливо забезпечити хороший дренаж, оскільки кали чутливі до застою води.

Рис.3.3. Акварельний ескіз ландшафтної композиції

На рисунку 3.4 зображено процес створення проектів топіаріїв, які можуть бути використані для додаткового декору клумб.

Рис.3.4.Фото на яких зафіксовано створення проектів топіаріїв

Згідно з розробленими проектами, для приофісної території Роменського дочірнього агролісогосподарського підприємства («Роменський агролісгосп») було виготовлено та встановлено шість топіаріїв.

Перелік цих декоративних виробів за їхніми найменуваннями наведено у таблиці 3.5, а деталі їхнього розміщення на об'єкті зафіксовані у таблиці 3.7.

Таблиця 3.5

Перелік ігрових елементів на майданчиках

№ п/п	Найменування	Кількість, шт.
1	Топіарій собака	1
2	Топіарій заєць	1
3	Топіарій білка	1
4	Топіарій ведмеді	2
5	Топіарій дівчина	1
6	Топіарій ваза	2
7	Топіарій черепаха	1
Всього		6

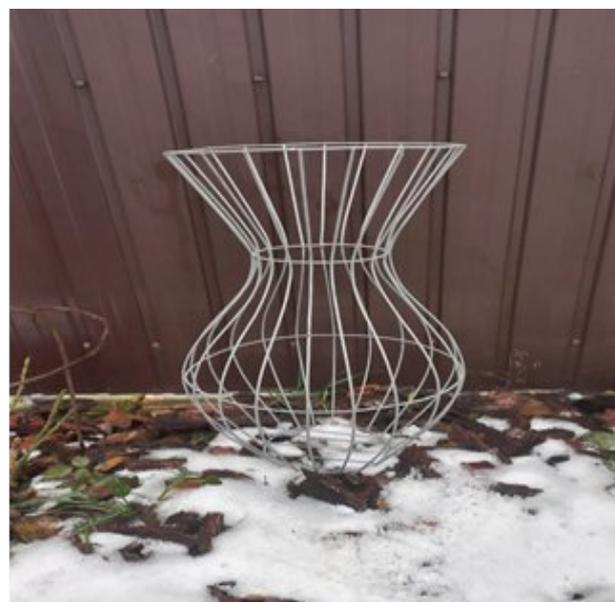

Рис.3.5. Фото на яких зафіксовано каркаси топіаріїв

При благоустрої території малі архітектурні форми (МАФ) відіграють значну роль, додаючи функціональності та естетичної привабливості. З огляду на це, на території підприємства заплановано та встановлено бесідку для відпочинку працівників. Бесідка не є зайвим елементом, а навпаки, суттєво доповнює облаштування ділянки. На рисунку 3.6 зображено бесідку, яка була встановлена на території ДП «Роменський агролісгосп».

Рис. 3.6. Проект реконструкції

У таблиці 3.6 відображено найменування елементів благоустрою та їх кількість, які розміщені по території агролісгоспу.

Таблиця 3.6

Відомість елементів малих архітектурних форм, в використаних для благоустрою території ДП «Роменський агролісгосп»

№ п/п	Найменування елементу	Кількість, шт.
1	Бесідка	1
2	Лавочка	3
3	Ліхтар	8
4	Урна	2
Всього		14

Утримання об'єкта благоустрою – це багатоаспектний процес, який передбачає систематичну турботу про всі ландшафтні компоненти та інфраструктурні об'єкти.

Регулярний догляд включає такі ключові напрямки: догляд за рослинним покривом, обслуговування дерев, чагарників, живоплотів, витких рослин, квітників та газонів; обслуговування інфраструктури підтримка належного стану садових доріжок, спеціалізованих майданчиків та малих архітектурних форм. Окрім зазначених заходів, процес утримання також охоплює: захисні заходи, забезпечення профілактики та лікування зелених насаджень від шкідників та хвороб; санітарне обслуговування, постійне підтримання чистоти всієї території об'єкта благоустрою.

Детальна інформація і всі проєктні рішення та заплановані роботи з озеленення та благоустрою території ДП «Роменський агролісгосп» відображено, у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Балаес території ДП «Роменський агролісгосп»

№ п/п	Елементи генплану	Площа, м ²
1	Будівля	117,0
2	Присадибна ділянка	2000,0
3	Клумба	800,0
4	Зелені насадження	-
5	-дерева і чагарники	20
6	-газони	80
7	-квітники	30

На рисунку 3.7 зображено результат благоустрою прифiсної території ДП «Роменський агролісгосп».

Рис. 3.7. Візуалізація проектних рішень озеленення приофісної території ДП «Роменський агролісгосп»

Організація благоустрою та озеленення території ДП «Роменський агролісгосп» охоплює загальну площу, яка, згідно з проектом, становить 19100 м² (або 1,91 га).

Навіть при значному обсязі запланованих робіт (на площі 2000 м²), де передбачено як створення нових, так і реконструкція існуючих зелених насаджень, очевидно, що територія потребує дієвих реконструктивних заходів для її повноцінного благоустрою.

Таким чином, озеленення та благоустрій цієї площі є одним із найважливіших та невідкладних заходів для підвищення її функціональності та естетичної привабливості.

3.3. Агротехнічний догляд за новоствореними зеленими насадженнями

Догляд за новими зеленими насадженнями є безперервним процесом, що

охоплює весь рік та складається з трьох ключових напрямків: поживне забезпечення, водний режим та підтримка здоров'я і форми рослин. Регулярне внесення поживних речовин є критичним для росту та здоров'я. Мінеральні добрива вносять 2-3 рази протягом вегетаційного сезону: У фазі розкриття бруньок та активізації росту пагонів. Це відбувається пізньою весною або рано влітку коли крона повністю розпущена. Осіннє підживлення проводять в кінці вегетації. З кінця серпня і до грудня, під час листопаду. Найефективніше вносити рідкі добрива. Для локального внесення роблять 3-5 неглибоких (25-35 см) свердловин на 1 м² пристовбурної зони. Норми рідких добрив: - дерева: 30–50 л на дерево або 50–75 л на 1 м² пристовбурної площі; - чагарники: 10–15 л на 1 м² зрошуваної ділянки; -внесення мінеральних солей (рідка форма): азот (5-7 г д.р./м²), двічі за сезон (на початку формування листя та під час бутонізації); - фосфор (5-7 г д.р./м²): раз на два вегетаційні періоди; -калій (6-8 г д.р./м²) щорічно; -органічні добрива (настої), вносяться у попередньо зволожений та розпушений ґрунт. Настій коров'ячого гною розводять 1:5, пташиного посліду — 1:15.

Систематичне зволоження, особливо у посушливі періоди, необхідне для життєдіяльності рослин. Застосовується мульчування для збереження вологи, та поліпшення структури ґрунту і стримування росту бур'янів. Використовують для мульчування торф, компост, перегній, тирсу шаром 3-4 см. Проводиться навесні, або на початку літа, коли ґрунт досягне оптимальної вологості.

Формувальне обрізування спрямоване на корекцію крони, боротьбу зі шкідниками та бур'янами. Має подвійну мету: -естетичну (декоративну), надання рослинам заданої геометричної форми (наприклад, конус, куля); - біологічна (санітарна/коригувальна). виправлення недоліків крони (асиметрія, розрідженість) та забезпечення оптимального розподілу скелетних гілок для здорового розвитку (див. рис. 3.8).

Рис.3.8. Формувальне обрізування рослин

Для боротьби з бур'янами та розпушування використовують механічні методи (сапання, скошування). Розпушування ґрунту має бути неглибоким через поверхневе залягання коренів: 5-10 см для дерев та 3-5 см для чагарників. Для захисту пристовбурної зони дерев на тротуарах встановлюють обмежувальні бортики для запобігання потраплянню сміття та хлоридів.

Догляд за газоном включає чищення, аерацію, живлення, полив та стрижку. Прочісування та аерацію проводять ранньою весною, після танення снігу, інтенсивне прочісування гострими граблями для збору сміття, руйнування ґрунтової кірки та аерації дернини. Листя збирають та вивозять лише уздовж магістралей та жвавих доріг (на ширину 10–25 м). На решті газонів листя не прибирають, оскільки воно є джерелом органічних речовин. Спалювання листя суворо заборонено.

Землювання (топ-дресинг) це періодичне (раз на 3–5 років) рівномірне покриття сумішшю органічних добрив, землі та піску для стимулювання кущіння злаків та підвищення родючості.

Полив повинен підтримувати ґрунт вологим на глибині 15-20 см (оптимальна вологість 70-75%). Середня частота – 16 разів за сезон. Найкращий час – вечірні години. Легкі (піщані) ґрунти поливають 20-30 л/м² кожні 3 дні у

посуху. Глинисті ґрунти: 35-40 л/м² раз на 7-10 днів. Прополювання на молодих газонах – ручне прополювання навесні до цвітіння бур'янів. Включає полив, розпушування, видалення відцвілих частин, захист та підживлення. Зволоження має сягати глибини залягання коренів. Розсаду поливають щоденно до повного приживлення. Середня кількість поливів за сезон – 20–30 (килимові рослини – до 40–50). У спеку рекомендоване вечірнє освіжаюче обприскування.

Розпушування проводиться одночасно з видаленням бур'янів. Глибина розпушування під рослинами з поверхневим корінням – не більше 3-5 см.

Підживлення основне живлення вноситься до посадки. Підживлення багаторічників проводять з другого року (навесні – азотні добрива).

Для покращення умов росту використовують мульчування багаторічників торфовими, або іншими компостами шаром 2,5–5 см.

Прибирання території та миття малих архітектурних форм включає збір сміття, снігу та підмітання доріжок. Доріжки з неінтенсивним рухом підмітають за потребою. Взимку – посипають протиковзкими матеріалами.

Обрізка країв газонів проводиться двічі на сезон (весна/осінь) уздовж доріжок, облицьованих бортовим каменем. Догляд за МАФ, лавки та бесідки миють водою з мийними засобами (1–3 рази на сезон) та регулярно протирають від пилу. Урни чистять, миють та фарбують відповідно до інтенсивності використання.

3.4. Кошторис орієнтованих витрат на проведення робіт із озеленення

Економічна природа витрат визначається фундаментальною проблемою обмеженості доступних ресурсів та необхідністю вибору серед альтернативних напрямків їхнього застосування.

Управління витратами являє собою систематичний процес свідомого формування витрат, їхньої класифікації, моніторингу фактичного рівня та

мотивації до їхнього ефективного зниження.

Система, що забезпечує це управління, включає функціональні та структурні (організаційні) елементи. Її організаційна складова охоплює ключові підсистеми: виявлення та дослідження резервів економії ресурсів; регламентація використання матеріальних та трудових ресурсів; прогнозування та розподіл витрат за їхніми категоріями; фіксація та оцінка фактичних витрат; заохочення персоналу до раціонального використання ресурсів та мінімізації загальних витрат.

Визначення попередніх витрат на роботи з озеленення передбачає складання деталізованих розрахунків, які, як правило, групуються в окремих табличних формах. Процес оцінки вартості запланованих заходів із ландшафтного дизайну та озеленення здійснюється послідовними етапами.

Початковий етап калькуляції вимагає розрахувати сукупну вартість придбання посадкового матеріалу (саджанців, розсади) та насіння, необхідних для створення запланованих елементів озеленення на конкретному об'єкті (див., таблиці 3.7 та 3.8).

Таблиця 3.7

Розрахунок вартості газону

з/п	Склад травосуміші	Площа газону, м ²	Кількість, кг	Вартість, грн.	
				за 1 кг	всього
	Газонна травосуміш «Агролюкс» (Poa pratensis)	80	3,85	235,0	904,75
	Всього:	80			904,75

Для потреб створення та реконструкції газонного покриття на території підприємства площею 80 м² необхідно затратити 904,75 грн. згідно сучасних цін.

Загальна вартість придбання 215 одиниць кущових та квіткових культур становить 16 755,00 грн. При встановленні ціни за одиницю квіткової продукції

критично важливо враховувати метод її розмноження. Цей фактор безпосередньо впливає на стартову собівартість такого матеріалу, яка може бути доволі значною.

Розрахунок вартості квіткових рослин подано в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахунок вартості квіткових рослин для влаштування клумб

№ з/п	Назва посадкового матеріалу	Кількість, шт.	Вартість, грн	
			за одиницю	всього
1	Магнолія великолиста	21	15,0	315,0
2	Туя західна	12	15,0	180,0
3	Ялина колюча	22	20,0	440,0
4	Самшит вічнозелений	12	20,0	240,0
5	Бузок звичайний	6	280,0	1680,0
6	Рододендрон понтійський	6	220,0	1320,0
7	Гортензія деревовидна	10	140,0	1400,0
8	Троянда рожева	15	100,0	1500,0
9	Хризантема звичайна	10	50,0	500,0
10	Півники звичайні	50	55,0	2750,0
11	Магнолія великолиста	15	170,0	2550,0
12	Туя західна	10	90,0	900,0
13	Ялина колюча	10	90,0	900,0
14	Кали «Капітан РАВЕЛЛЮ»	16	130,0	2080,00
	Разом	215	-	16755,00

Визначення сукупних витрат на придбання складових та декоративних елементів благоустрою (таких як вуличні лавки, сміттєві урни чи огорожі) здійснюється шляхом множення запланованої кількості цих об'єктів на їхню актуальну ринкову вартість (закупівельну ціну). Обчислення ціни малих архітектурних форм, покриттів для ділянки та вартості топіарних виробів базується на їхній фізичній площі та нормативах вартості монтажу на одиницю цієї площі (розрахунки наведено у табличних формах 3.9-3.11).

Таблиця 3.9

Розрахунок вартості малих архітектурних форм

№ з/п	Назва архітектурної форми	Запроектована кількість, шт.	Вартість, грн.	
			за 1 шт.	всього
1	Урни	2	350,00	700,0
2	Лавки	3	1600,00	4800,0
3	Бесідка	1	17500,0	17500,0
4	Ліхтарі	8	850,0	6800,0
	Всього:	14	-	29 800,00

Відповідно до проведеного розрахунку, встановлення 4 запланованих об'єктів малих архітектурних форм на території вимагатиме фінансових вкладень у розмірі 29 800,00 грн.

Таблиця 3.10

Розрахунок вартості влаштування ділянок на території підприємства

№ з/п	Найменування елемента	Кількість, шт.	Вартість, грн.	
			за одиницю	всього
1	Топіарій собака	1	8500,0	8500,0
2	Топіарій заєць	1	4200,0	4200,0
3	Топіарій білка	1	9000,0	9000,0
4	Топіарій ведмеді	2	15 000,0	30 000,0
5	Топіарій дівчина	1	3900,00	3900,00
6	Топіарій ваза	2	900,00	1800,00
7	Топіарій черепаха	1	1100,00	1100,00
	Всього	9	-	58 500,00

Орієнтовна сума, необхідна для облаштування (озеленення та благоустрою) конкретних територій підприємства, становить 58 500,00 грн. Для

встановлення сукупної вартості основних і допоміжних матеріалів, виробничих робіт, а також послуг, наданих зовнішніми підрядниками та організаціями, потрібно об'єднати (підсумувати) результати усіх попередніх розрахункових таблиць в одне фінальне значення (таблиця 3.11).

Таблиця 3.11

Загальна вартість матеріалів, робіт і послуг придбаних та проведених за кошти направлені на реалізацію проекту

№ з/п	Назва матеріалу	Вартість, грн.
1	Газонні трави	904,75
2	Квітковий матеріал	16 755,00
3	Матеріали МАФ	29 800,00
4	Декор (топіарії)	58 500,00
	Всього:	105 959,75

Сумарні витрати на матеріальне забезпечення проекту сягають 105,959 тисяч гривень. Обчислення фонду заробітної плати, необхідного для проведення запланованих робіт з озеленення та благоустрою, представлено у форматі технологічної карти. Ця карта деталізує перелік обов'язкових операцій (згідно з проектними вимогами) та відображає розрахунок оплати праці для їхнього виконання (Див. таблицю 3.12).

Таблиця 3.12

Технологічна карта на проведення комплексу запланованих робіт

№ з/п	Види робіт	Одиниця виміру	Об'єм робіт	Норма часу, л/год	Розряд	Тарифна ставка	Трудовитрати		Тарифна зарплата
							л/год	л/дн	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Копання ям для садіння дерев та кущів	шт	30	0,233	IV	142,91	173,58	21,70	4287,30
2	Садіння саджанців в готові ями	шт	30	0,200	V	163,02	149	18,63	4890,60

Продовження таблиці 3.12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3	Влаштування клумб	м ²	60	0,125	IV	142,91	7,5	0,94	134,34
4	Садіння квітів на клумбах	шт	920	0,022	IV	142,91	20,24	2,53	361,56
5	Сівба газонів в ручну	м ²	10240	0,005	IV	142,91	51,2	6,4	914,62
6	Підживлення дереві поодиноких кущів мінеральними добривами:	шт	127	0,031	IV	142,91	23,1	2,89	367,06
7	Встановлення урни	шт	2	0,125	I	105,86	0,75	0,09	1,80
8	Встановлення бесідки	шт	1	4,765	IV	142,91	33,36	4,17	142,91
9	Встановлення лави	шт	3	0,200	IV	142,91	5	0,63	428,73
10	Встановлення ліхтарів	шт	8	6,07	IV	142,91	48,56	6,07	867,46
	Всього:	-	-	-	-	-	-	-	12 034,81

Згідно з даними, представленими в таблиці 3.12, загальна кошторисна вартість проекту з озеленення та благоустрою території ДП «Роменський агролісгосп» оцінюється у 698,56 тисячі гривень. Основна частка цих витрат – 82,3% від загальної суми — спрямована на придбання ключових та супутніх матеріалів, а також на оплату виробничих робіт і послуг спеціалізованого характеру.

ВИСНОВКИ

1. Було проведено дослідження, яке підтверджує важливість озеленення ділянки, прилеглої до ДП «Роменський агролісгосп» (Роменського дочірнього агролісгосподарського підприємства). Ця необхідність ґрунтується на прагненні максимально застосувати санітарно-гігієнічні та естетичні функції рослин. Зокрема, йдеться про раціональне використання їхніх фітонцидних, тонізуючих та повітроочисних властивостей.

2. Проведений аналіз стану благоустрою на території підприємства підтвердив гостру потребу в суттєвому доповненні об'єкта новими елементами благоустрою. Ці заходи вимагають одночасного виконання робіт із комплексного озеленення ділянки.

3. Для формування раціональних проектних пропозицій було проведено комплексне дослідження місця забудови та адміністративних споруд. Цей аналіз дозволив виявити існуючі стильові характеристики об'єктів, врахувати специфіку природного оточення ділянки.

4. Запропонований асортимент декоративних порід – дерева, чагарники, квіти та трав'яні культури – був ретельно підібраний. Ключовими критеріями відбору стали: фізіологічна сумісність рослин, їхні біологічні вимоги. Повна відповідність місцевим природно-кліматичним умовам регіону зростання. Це забезпечує їхнє оптимальне приживлення та довготривалий декоративний ефект.

5. Було проведено розрахунок, згідно з яким загальна кошторисна вартість заходів з озеленення та благоустрою території оцінюється у 109,959 тисячі гривень. При аналізі структури цих витрат виявлено, що переважна їхня частка – 82,3% від сукупної суми – виділяється на придбання як ключових, так і супутніх матеріалів, а також на покриття вартості виробничих послуг і виконаних робіт.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. При підборі декоративних саджанців для створення нових елементів озеленення вирішальне значення має встановлення їхнього географічного походження. Ігнорування принципів рослинного районування різко підвищує ймовірність того, що рослини матимуть проблеми з ростом, розвитком, або зовсім загинуть. Як наслідок, це спричинить значні фінансові збитки та невиправдану втрату ресурсів.

2. Створення елементів озеленення шляхом висаджування апробованого садивного матеріалу, а також висіву квіткових культур та газонних сумішей, мусить здійснюватися із дотриманням двох ключових умов: у оптимальні за часом агротехнічні терміни та на основі науково обґрунтованих технологічних методів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білоус В. І. Декоративне садівництво. Умань, 2005. 296 .
2. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво. Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. К.: Наук. Світ. 2001. 299.
3. Боднар, О. С. Ландшафтний дизайн у контексті стійкого розвитку. Архітектурний вісник КНУБА. 2021. 23. 131-142. DOI: 10.32347/2518-7264.2021.23.131-142.
4. Гайда, В. В., Турченко, В. О. Основи благоустрою та озеленення населених місць : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2018. 350.
5. Гойхман О. Б. Садово-паркове мистецтво : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2206. 300 .
6. Гудак В.А. Ландшафтний дизайн сучасного природного навколишнього середовища. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2008. 11. 46-55.
7. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій : [чинний від 2019-09-01]. Київ : Мінрегіон України, 2019. (Державні будівельні норми України). URL : https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3260441209981634046
8. Демченко Н. О. Принципи формування об'єктів ландшафтного дизайну на прикладі міських громадських просторів. Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. 2019. 85. 16-22.
9. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія: навч. посібник. К.: Вища школа, 2003. 199.
10. Коваленко І. М. Роль озеленення в оптимізації мікроклімату адміністративних територій. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Лісівництво. 2020. 329. 98-105.
11. Ковальський Л.Н. Архитектура учебно-воспитательных зданий. К.: «Будивэльнык», 1983. 143.
12. Косенко, І. С. Декоративне садівництво. Фітодизайн : підручник. Київ : Знання, 2008. 439 .

13. Колесник, В. В. Основи садово-паркового будівництва та благоустрою населених місць : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2010. 320.
14. Крижанівська Н. Я. Ландшафтний дизайн в архітектурному середовищі: екологічні та естетичні аспекти. Вісник Одеського державного університету екології. 2022. 2 (11). 45-53.
15. Крижанівська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну : підручник. Київ : Ліра-К, 2017. 218.
16. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Львів : Світ, 2005. 456 с.
17. Ландшафтна архітектура та дизайн : навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2017. 300.
18. Наказ Мінбуду України № 105. Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України : Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105. Київ, 2006. 51 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06#Text>
19. Приходченко А.А, Іванченко А.В. Екологічна психологія – проблеми та перспективи. Збірник матеріалів МНПК “Перший Всеукраїнський з’їзд екологів”. 185.
20. Турченко В. О. Ландшафтна архітектура: підручник. Київ : Кондор, 2010. 370.
21. Ярошевський М. Ф. Біофільний дизайн: вплив природних елементів на психоемоційний стан людини в урбанізованому середовищі. Ландшафтна архітектура та садово-паркове мистецтво. 2023. 34. 1. 60-67. DOI: 10.31649/2311-5790-2023-1-60-67.
22. Ярошевський М. Ф. Основи ландшафтного дизайну : навч. посібник / М. Ф. Ярошевський. Київ : Кондор, 2017. 300.
23. Черняк В.М. Озеленення ділянки школи. Тернопіль: Богдан,

2010. 392.

24. Чинг Ф. Д. К. Архітектура: форма, простір і порядок. Київ: КЕНЕКШЕНС, 2016. 448.

25. Hark S., Rix M. The New Shade Garden: Creating a Lush, Low-Maintenance Landscape. Timber Press, 2015. 272.

26. Hough M. Cities and Natural Process: A Basis for Sustainability. 3rd ed. Routledge, 2018. 312.

27. Kellert S. R. Biophilic Design: The Theory, Science, and Practice of Linking Buildings with Nature. Wiley, 2018. 352.

28. Tomek L., Hradec J., Dvořáčková N. Landscape Architecture of Commercial Buildings: Design and Management. CRC Press, 2019. 256.

29. Newman P., Beatley T., Boyer H. Resilient Cities: Overcoming Fossil Fuel Dependence. Island Press, 2017. 288.

ДОДАТКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ТА АСПІРАНТІВ, ПРИСВЯЧЕНОЇ
МІЖНАРОДНОМУ ДНЮ СТУДЕНТА

(17-21 листопада 2025 р., м. Суми)

Демченко В.О. ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЧНОЇ ОБРОБКИ ҐРУНТУ ТА СИСТЕМИ СІВОЗМІН ЯК ЕЛЕМЕНТІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН ВІД ШКІДНИКІВ КУКУРУДЗИ У ТОВ АГРОФІРМА «ВІКТОРІЯ»	71
Журавель А.С. ВИВЧЕННЯ ВИДОВОГО СКЛАДУ ШКІДНИКІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ТОВ «КУРС-АГРО» ПРИЛУЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	72
Журавель А.С. АГРОЕНТОМОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ КОМАХ-ФІТОФАГІВ НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ТОВ «КУРС-АГРО» ПРИЛУЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	73
Зінь М.Л. ВИДОВИЙ СКЛАД КОМАХ-ШКІДНИКІВ ВЕГЕТУЮЧИХ РОСЛИН СОНЯШНИКА У ФГ «ПАЛУН» СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	74
Костюков В. БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ SCLEROTINIA SCLEROTIORUM (LIB.) DE BARY ТА ПОШУК БІОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ БІЛОЇ ГНИЛІ РОСЛИН	75
Наумов Д.Л. ВИВЕДЕННЯ ПОСУХОСТІЙКИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ: ДОСВІД ІЗРАІЛЮ	76
Рикун О.В. ОСНОВНІ ШКІДНИКИ СОЇ ТА БАЗОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЯЦІЇ ЇХ ЧИСЕЛЬНОСТІ У ТОВ «ЛЕНД-СТРИМ» СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	77
Сорока Л.М. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ БІОЛОГО-ЕКОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОМЕЛИ БІЛОЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЇЇ ПОШИРЕННЯ	78
Сорока Л.М. ОЦІНКА СТУПЕНЯ УРАЖЕННЯ ОМЕЛОЮ БІЛОЮ НАСАДЖЕНЬ У РОМЕНСЬКОМУ АГРОЛІСГОСПІ ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ	79
Березний О.В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ СПОСОБІВ ОЗДОРОВЛЕННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ У ЛІСОВИХ РОЗСАДНИКАХ ФІЛІЇ «ТЕТЕРІВСЬКЕ ЛГ» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»	80
Мордань А.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ФЕНОЛОГІЧНИХ ФАЗ У СОРТІВ РОДУ SYRINGA L. В УМОВАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	81
Дородько Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГЕРБІЦИДІВУ ЛІСОВИХ РОЗСАДНИКАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	82
Дикун А.І. TORIARY URBAN DESIGN – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНИХ МІСЬКИХ ПРОСТОРІВ УКРАЇНИ	83
Фесенко В.В. СЕЗОННА ДИНАМІКА ДЕКОРАТИВНОСТІ СОРТІВ ТУЇ ЗАХІДНОЇ В УМОВАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	84
Твердохліб В.В., Жук А.Ю. ВИВЧЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ВИДІВ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В КОНТЕЙНЕРНОМУ ОЗЕЛЕНЕННІ НА ПРИКЛАДІ М. ПОЛТАВА	85
Лебідь Я.І. КОЛОРИСТИКА КВІТКОВИХ КОМПОЗИЦІЙ У ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРАХ: ЕСТЕТИЧНИЙ ТА ЕМОЦІЙНИЙ АСПЕКТИ	86
Мионов А.В., Мельник С.М. ВПЛИВ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ ПЛОДІВ AESCULUS HIPPOCASTANUM L. НА ВИХІД СІЯНЦІВ	87
Горбачова Д.О. ОЦІНКА ЕЛЕМЕНТІВ БЛАГОУСТРОЮ ТА ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ПАМ'ЯТНИКА ЖЕРТВАМ ФАШИЗМУ В МІСТІ СУМИ	88
Осьмачко О.М., Маландій Т.М. АНАЛІЗ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА ЛІСОМАТЕРІАЛІВ ТА ПИЛОМАТЕРІАЛІВ В УКРАЇНІ І ЗА 2020-2024 РР	89
Осьмачко О.М., Сорока Л.М. АНАЛІЗ СТАНУ НАСАДЖЕНЬ ПРИОФІСНОЇ ТЕРИТОРІЇ РОМЕНСЬКОГО ДОЧІРНЬОГО АГРОЛІСГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «РОМЕНСЬКИЙ АГРОЛІСГОСП»	90
Осьмачко О.М., Чичикало Є.В. ПРОГНОЗНИЙ РОЗРАХУНОК ПЛОЩ ЛІСОВОГО РОЗСАДНИКА ДП «ОХТИРСЬКИЙ АГРОЛІСГОСП» СУМСЬКОГО ОБЛАГРОЛІСУ	91
Островерхов С.В. ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УРАЖЕННЯ ТА ШЛЯХІВ ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЯ ХВОРОБ PINUS SYLVESTRIS В ЛІСАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	92
Калініченко В.О. ВИСОТА РОСЛИН САДИВНОГО ДУБА ЗВИЧАЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ	93
П'ятниця А.О. ВИСОТА РОСЛИН САДИВНОГО ДУБА ЗВИЧАЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ	94
Проценко Р.В. ОПТИМІЗАЦІЯ МОРФОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ОДНОРІЧНИХ СІЯНЦІВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ (PINUS SYLVESTRIS L.) ПРИ ШТУЧНОМУ ЛІСОВІДНОВЛЕННІ	95
Сивокозов О.О. ҐРУНТОВА СХОЖІСТЬ КЛЕНА ГОСТРОЛИСТОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ І ГЛИБИНИ СІВБИ	96
Підолригора Ю.В. ПОЛІПШЕННЯ ТЕХНОЛОГІ ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ PHILADELPHUS CORONARIUS ТА ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО В ОЗЕЛЕНЕННІ	97
Ніколенко М.С. ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ EUNOMUS FORTUNEI ТА ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО В ОЗЕЛЕНЕННІ	98
Бондар А.А. УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ КУЛЬТУР СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ НА ПРИКЛАДІ ФІЛІЇ «СУМСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»	99
Волк В.А. АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІ ОТРИМАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ QUERCUS ROBUR L. В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	100
Обід І.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ PINUS SYLVESTRIS L. В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	101

АНАЛІЗ СТАНУ НАСАДЖЕНЬ ПРИОФІСНОЇ ТЕРИТОРІЇ РОМЕНЬСЬКОГО ДОЧІРНЬОГО АГРОЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «РОМЕНЬСЬКИЙ АГРОЛІСОСП»

Осьмачко О. М. к. с.-г. н., доцент
Сорока Л. М., студ. 1м курсу ФАТП
Сумський НАУ

Озеленення та благоустрій територій навколо офісних будівель є важливим аспектом створення комфортного та естетично привабливого робочого середовища. Насадження, розташовані на приофісних територіях, виконують не тільки декоративну функцію, але й відіграють значну роль у поліпшенні мікроклімату, очищенні повітря, створенні тіні та зниженні рівня шуму. Вони сприяють підвищенню продуктивності праці, психологічному комфорту працівників та формують позитивний імідж підприємства. Керівництво та працівники кожного підприємства прагнуть благоустроїти територію, що є прилеглою до офісу, надаючи їй більш привабливий зовнішній вигляд.

Мета дослідження полягає у проведенні інвентаризації насаджень приофісної території Роменського дочірнього агролісогосподарського підприємства «Роменський агролісогосп» з метою оцінки їх сучасного стану, виявлення проблем та розробки заходів, щодо підвищення їх екологічної, естетичної та функціональної цінності.

Роменське дочірнє агролісогосподарське підприємство «Роменський агролісогосп», як організація, що займається лісовим господарством, має особливу відповідальність за стан зелених насаджень, у тому числі й на власній прилеглий території. Результати інвентаризації квітково-декоративних рослин, які ростуть на приофісній території «Роменського агролісогоспу» подані в таблиці 1.

Таблиця 1

Результати інвентаризації квітково-декоративних рослин
на території «Роменського агролісогоспу», 2024 р.

№ п/п	Назва українська	Латинська назва	Кількість, шт	Стан
Однорічні квіткові рослини				
1	Чорнобривці пряmostоячі	<i>Tagetes erecta</i>	50	гарний
2	Сальвія блискуча	<i>Salvia splendens</i>	50	гарний
3	Петунія гібридна	<i>Petunia hybrida</i>	50	гарний
4	Рудбекія шорстка	<i>Rudbeckia hirta</i>	50	гарний
Багаторічні квіткові та декоративно-листяні рослини				
5	Чайно-гібридна троянда	<i>Rosa x hybrida</i>	6	гарний
6	Ірис бородатий	<i>Iris germanica</i>	6	задовільний
7	Трав'яниста півонія	<i>Paeonia lactiflora</i>	4	добрий
8	Флокс волотистий	<i>Phlox paniculata</i>	10	задовільний
9	Хоста гібридна	<i>Hosta hybrida</i>	10	задовільний
10	Ромашка садова	<i>Leucanthemum maximum</i>	20	добрий
Чагарники				
11	Форзиція проміжна	<i>Forsythia x intermedia</i>	2	гарний
12	Самшит вічнозелений	<i>Buxus sempervirens</i>	30	гарний
Дерева				
13	Туя західна «Смарагд»	<i>Thuja occidentalis</i> «Smaragd»	7	добрий

Аналіз стану насаджень приофісної території «Роменського агролісогоспу» дозволив виявити проблемні аспекти та сформулювати рекомендації щодо їх покращення. Передбачено створення клумб і квіткових груп із використанням рослин з різними термінами цвітіння та застосування ярусності від високих дерев до ґрунтопокривних видів для підсилення об'ємності композицій. Також рекомендується чітке оформлення країв клумб, поділ і пересадка загущених багаторічників (флокс волотистий, ірис бородатий, хоста гібридна), розширення асортименту однорічних культур та внесення органічних добрив і піску для покращення структури ґрунту.

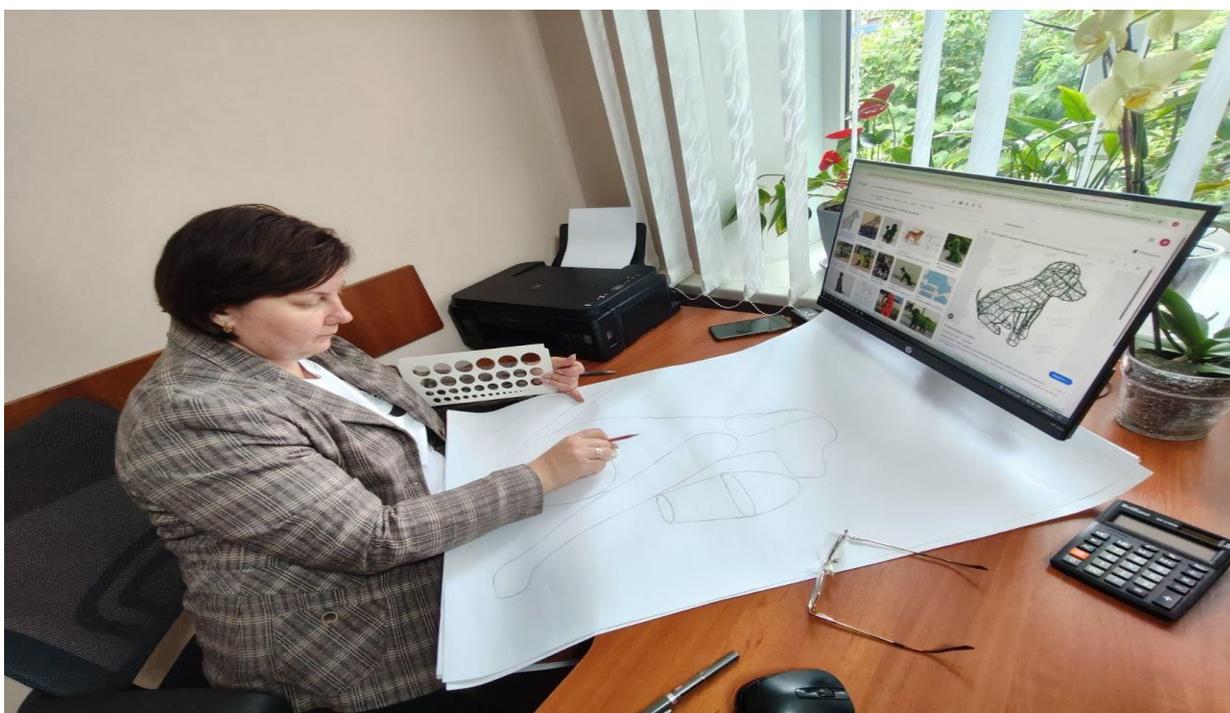
Додаток 2

ГАЗОН ПЕРЕД ПОЧАТКОМ ОБЛАШТУВАННЯ

Додаток 3

РОЗРОБКА КРЕСЛЕННЯ ФІГУР ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ Й ВСТАНОВЛЕННЯ

ВИГОТОВЛЕННЯ ЗА МАКЕТОМ

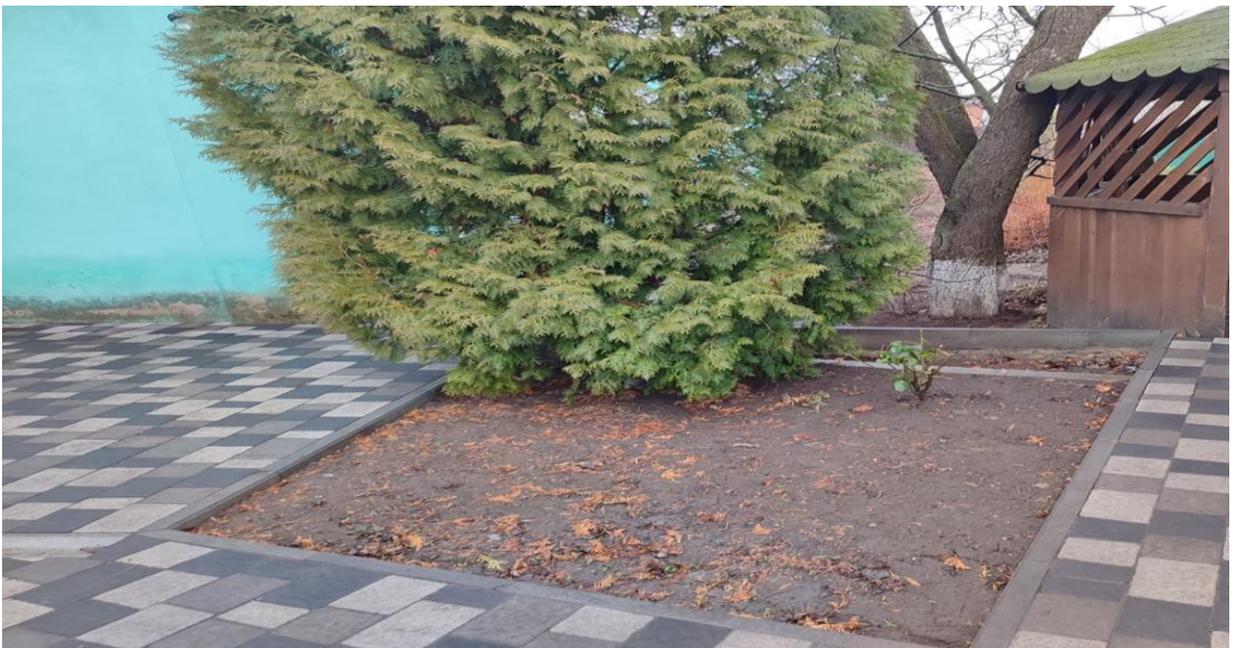

АНАЛОГІЧНО ВИГОТОВЛЕНІ ВСІ ЕЛЕМЕНТИ ДЛЯ ДЕКОРУ ПО
БЛАГОУСТРОЮ

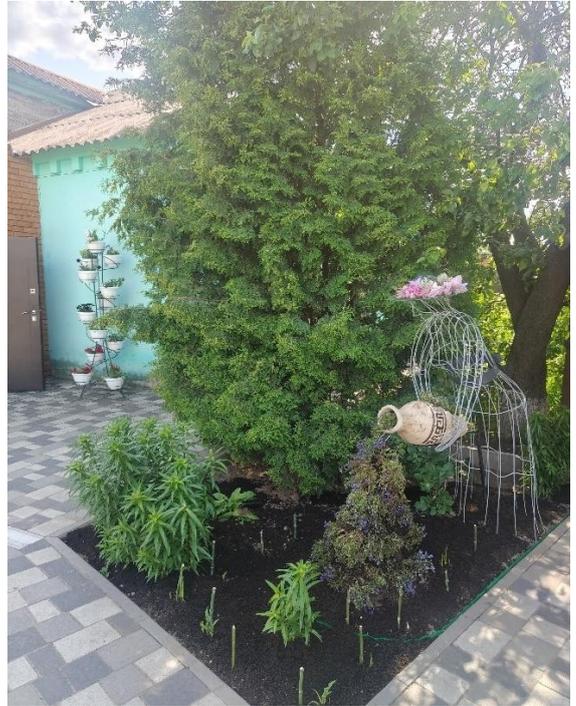
ДОДАТОК 5

ДІЛЯНКА ДО ОБЛАШТУВАННЯ

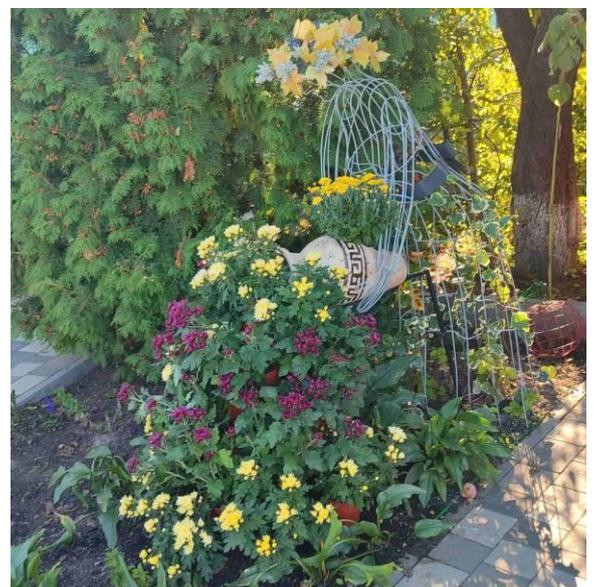
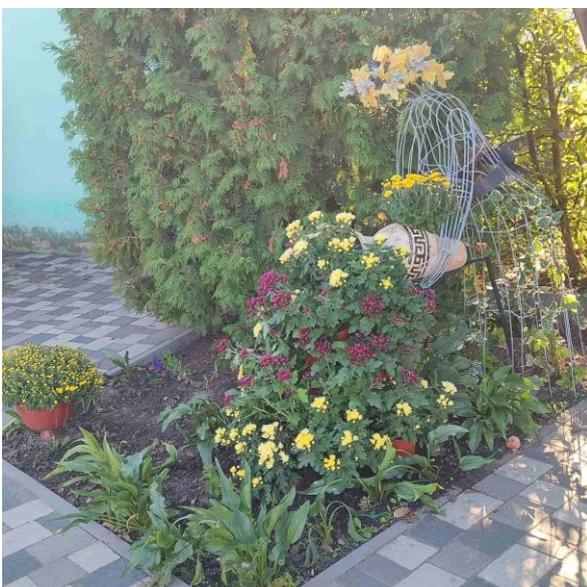
ДОДАТОК 6

ПЕРШИЙ ЕТАП ПО КЛУМБИ (ПЕРШЕ ЦВІТІННЯ ЛОБЕЛІЇ
АМПЕЛЬНОЇ (*Lobelia
pendula Cascade*) В УМОВАХ РЕГІОНУ)

ДОДАТОК 7

ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ПЕРІОДУ ЦВІТІННЯ ЛІТО - ЗАМІНА НА
ВАРІАНТ
ОСЕНІ ХРИЗАНТЕМИ (*Chrysanthemum*)

ДІЛЯНКА ДРУГА ДО ОБЛАШТУВАННЯ

ЕЛЕМЕНТИ ДЕКОРУ ЧЕРЕПАХА ПІД СУКУЛЕНТИ

ДОДАТОК 10

ВСТАНОВЛЕННЯ ВАЗ ТА БЛАГОУСТРІЙ ДІЛЯНКИ

ДОДАТОК 11

ВИСАДКА ПЕТУНІЇ (Petunia) В ДЕКОР СТІЙКА

ДОДАТОК 12

Топіарій пес

